

Mit soldaterliv på ondt, men mest godt.

Skrevet og fortalt af
Jens Erik Holm Pedersen
også kaldet **Fynbo**.
Født 27. oktober 1948.
Stamnummer 773576.

Vi skal tilbage til 1960-erne helt eksakt 1967. Jeg var netop blevet smidt ud fra gymnasiet og gik og funderede over, hvad der dog skulle blive af mig i fremtiden. Genboen havde en søn, som var konstabel ved Flyvevåbnet. Det lød spændende, det han berettede, og jeg regnede ud, at i løbet af 10 år ville jeg mindst være oberst. Jeg ansøgte Flyvevåbnet med henblik på at blive uddannet til radio/radartekniker. Jeg blev indkaldt til optagelsesprøve i august 1967. Alle de teoretiske prøver forløb godt og fysikken fejlede heller ikke noget – men til min store overraskelse fandt lægerne ud af, at jeg var farveblind. Jeg kunne se tegninger og figurer, som ingen andre kunne se. Gad vist om dette stadig forfølger mig? Men Flyvevåbnet skulle have en chance, så jeg meldte mig til faget ”Administration” og fik et stykke tid efter meddelelse om, at jeg var optaget på Flyvevåbnets Konstabelskole i Jonstruplejren.

Et stykke tid senere fik jeg tilsendt en mødeindkaldelse og en enkeltbillet til bus, tog og færge til Jonstruplejren og i indkaldelsen stod at jeg skulle møde den 3. november 1967.

Den 3. november var en råkold efterårsdag og ved middagstid stod jeg i Jonstruplejren kun omgivet af for mig vildtfremmede mennesker. Vi blev inddelt i hold og grupper og der var nogle mennesker, kaldet sergenter, som lovede, at de ville være som en mor for os de næste 6 måneder. Derefter blev vi ført til en kæmpe hal, hvor vi fik udleveret vores udstyr og klædning også kaldet mundering. Vi skulle derefter aflevere vores civile tøj, som blev puttet i en papirsæk sammen med en mølkugle, derpå blev sækken forsynet med navn og adresse og sendt til vores hjemadresse. Derpå fik vi vores værelser anvist af portien også kaldet kommandobefalingsmanden. Værelserne var alt andet end hyggelige. Der var 8 til 12 mand på hvert værelse i militærsproget kaldet stue. Vi lå i umage senge i 2 etager og de sanitære forhold var noget der lignede Østeuropa i 1980-erne. Varmt vand var ikke en by i Rusland, men i nabobygningen, så vi måtte ud i råt efterårs- og vintervejr, hver gang vi skulle have et varmt bad, hvis der var plads under bruserne. Men alt dette var ikke noget der kunne afskrække en rask fynbo, som havde været gul spejder i 10 år og var vant til at gå i korte bukser selv nytårsdag og de sanitære forhold på spejdeture var ikke altid med sauna, spabad og vandskyllende toilet. Af tøj havde vi den daglige tjenesteuniform - en model fra før 2. verdenskrig, hvor jakke og bukser skulle knappes sammen i ryggen. En pæn udgangsuniform, som var virkelig flot og som kunne gøre lykke, hvis man kom de rigtige steder. Kampuniformen var beregnet til kamp og var anvendelig til de ting, den skulle bruges til. Den var varm og forsynet med en masse lommer. Dertil kom et sæt drejlstøj, der blev brugt når vi f.eks. gjorde hele huset eller nærmere barakken ren. Endelig gymnastiktøj - også kaldet FUT-tøj - som virkelig appellerede til den højeste mode inden for sportstøj. Det var en albansk kuglestøder værdigt. Undertøj var ikke af mærket Bjørn Borg, men praktisk og varmt. Men maden eller kosten var acceptabel, men jeg tror ikke køkkenet ville komme særlig højt op på smiley-skalaen. Det vi var havnet i blev kaldt for rekrutskolen. Her skulle vi uddannes til at være rigtige soldater med march, løb, gåen i takt, flyverskjul, stroppeure, vagttjeneste, skydebane og transport på halvåbne lastbiler, som havde været med Montgomery i ørkenlagene under 2. Verdenskrig. Sergenterne, som havde lovet at være som en mor for os ændrede karakter og blev nogle højtråbende og galsindede væsener. Deres menneskelighed lå på et meget lavt plan. Chefen for Rekrutskolen var en Major H. Larsen, som ofte brugte følgende vending: *"Hvis der er nogle, der har trampet i klaveret må vedkommende tildeles et disciplinarmiddel"*. Et disciplinarmiddel var en straf, som man kunne få for en eller anden bagatelagtig forseelse og bestod som regel i en form for inddragelse af frihed også kaldet en bollevagt. På Rekrutskole havde vi gode og dårlige oplevelser, men når jeg husker tilbage dog mest gode. Vi fik lært at

være soldater og leve som sådanne. Vi var dengang kun et nummer, jeg havde 773576, og blev tiltalt af befalingsmænd ved nummeret. I delingen fik vi et helt fantastisk sammenhold og kammeratskab, som holder den dag i dag. Af befalingsmændene huskes særlig en Oversergent Bernild, som var i besiddelse af de laveste instinkter et menneske kan have overfor sine medmennesker. Men der var skam også et lyspunkt i den unge Sergent Badenholdt, som efter den tids forhold virkelig gjorde en forskel fra de øvrige. Han gjorde sin pligt overfor sin arbejdsgiver, men på en meget menneskelig måde, hvilket vi ikke var vant til. Vi lærte at lægge vores tøj ordentligt og rettet ind til højre, rede senge og lægge tæpperne og lagenet i rigtig rækkefølge og på en ganske bestemt måde, vaske og polere gulvet, som nærmest var af asfalt, støve af og fange nullermænd. Toiletter blev rensed og håndvaske skuret, geværer rensed, adskilt og samlet, remtøj pebet og støvler og sko pudset – også under svangen. Der blev presset uniformer og syet knapper i. Vi fik lært at gå i takt uanset forskellig benlængde. Der blev præsenteret gevær og sat gevær ved fod. Der blev rettet og rørt og rettet ind til højre og der blev drejet både højre og venstre om. Vi fik lært at skyde både til skive og fjerkræ, der blev kastet med håndgranat. Hvis der ikke lugtede fælt nok i vores bygning fik vi en tur i gaskammer – her havde vi dog gasmaske på. Efter en tur ved gaskammeret, også kaldet ”Stentanken”, på Flyvestation Værløse, hvor vi udover gassen tillige havde haft en del fysisk krævende øvelser, som virkelig kunne mærkes på sjæl og krop. Pludselig skete der en eller anden form for kortslutning i hovedet på vores daværende delingsfører, den omtalte oversergent Bernild. Det bevirkede, at delingen skulle haste tilbage til Jonstrup. En tur på ca. 10 kilometer. Det skulle foregå med fuld oppakning, geværet i beredskabsstilling og i løb. Hvis vi ikke var trætte, blev vi det meget hurtigt.

Der var enkelte der var ved at segne om af udmattelse, men jo mere udmattede vi blev jo mere gnistrede ”kortslutningen” i Bernilds hoved. Det blev en tur, som vi i dag kun kender fra amerikanske krigsfilm i fjernsynet. Alle kom dog med ”hjem” ved hinandens hjælp, men en enkelt blev senere på dagen syg som følge af turen og én blev kørt til infirmeriet. Staklen valgte efter denne hændelse at opgive sin militære løbebane. Bernild måtte også opgive sin karriere i forsvaret, men det var ikke efter eget ønske. Vi så ham ikke efter denne dag. Denne oplevelse var den værste i rekruttiden. Efter Bernild fik vi tildelt den unge og dengang meget ”grønne” sergent Badenholdt, som hurtigt viste sig som ”en af vore”. Men oplevelserne med køreturene til skydebanerne på Kalveboderne og i Melby er også værd at nævne. Nu var det jo ikke om sommeren vi var inde, så efter turen på de mere eller mindre halvåbne lastbiler var vi næsten stivfrosne. Men vi var unge og efter en varm kop vand med kaffepulver eller kakaosurrogat var vi klar til at skyde. Vi skød med Garantgevær, maskinpistol og endelig maskingevær. Vi ramte af og til vore egne skiver oftere de andres skiver - og til tider også lidt fjerkræ, som bevægede sig på skydebanen. Det kunne faktisk lade sig gøre at affyre 8 skud, skyde forbi med de 5

Billede af 3. deling i fuldt feltmæssigt antræk. I første række midt i siddende på hug og med skråhue oversergent Bernild og bag ham stående sergent Badenholdt.

skud og til sidst få 10 træffere! Spørg bare Niels-Bo Ingvorsen. Han fik præmie uden selv at ramme skiven! Skydning til skiver foregik på Kalveboderne, medens feltskydningen, d.v.s. skydning efter bevægelige mål, foregik i Melby-området i Nordsjælland. Trods vore skydefærdigheder kom vi hver gang lige så mange hjem - som der drog ud!

Når delingen kom tilbage til Jonstrup efter udendørs aktivitet i regn, storm, sne og kulde, for vi ind i kantinen - også kaldet Tutten - og hen til automaten, hvor vi kunne trække suppe, kaffe og kakao. Om det smagte godt huskes ikke, men det var dejligt. Derpå hen til juke-boxen og på med "San Francisco" og så ud og købe en enkelt cigaret. Se det var livet og lykken.

En ting, som endelig bør nævnes er vagttjenesten. Der skulle være nogen til at passe på os og statens ejendom. Det gjorde vi også. Enten i selve vagtbygningen ved hovedindgangen eller på en patruljetur rundt ved hegnet i bælgravende mørke. Der kunne virkelig høres mange lyde fra "farlige dyr". Standvagten ved hovedvagten foregik med fineste militære disciplin. Jeg har selv en søn, som har været ved Livgarden og derfor stået vagt ved Amalienborg. Jeg har overværet gardens vagtafløsninger og ved selvsyn konstateret, at Majestæten har måttet nøjes med de næstbedste vagter! Intet har endnu overgået vores. Skarpt ammunition i våbnene var en selvfølge, da vi aldrig viste hvornår "røderusserne" kom.

Vi fik dog også lidt åndelig føde. Forsvarets Velfærdstjeneste ville hindre at vi gik i fordærv og derfor fik vi forevist nogle gamle amerikanske film om kemisk krigsførelse. Der var også nogle oplysende film om, hvordan man skulle begå sig ved kontakt med det modsatte køn - og hvad der kunne ske af skrækkelige ting, hvis man ikke passede på! Vi lærte begrebet "en dryppert", som det ikke var rart at pådrage sig.

Frihed udenfor Jonstruplejren var der ikke meget af. Den første måned foregik i Skolens regi og der var ingen weekendtur hjem. Derefter kunne man få nattegn, så det var muligt at være udenfor Jonstruplejren indtil kl. 24.0. Senere begyndte vi at få fri i weekenderne, hvis vi ikke skulle have en eller anden form for vagttjeneste. En weekend startede lørdag kl. ca. 14 – 15 og en forlænget weekend startede fredag ved 16.30 tiden. Begge varede til mandag kl. 01.00.

Dette, samt forrige billede viser "eftersyn før frihed". Det fandt sted før en rejse til vores civile hjem, enten en fredag eftermiddag eller en lørdag lige over middag. Her gjaldt det virkelig om at tingene var i orden. Vigtigt var, at alle knapper sad fast, at neglene var rene, at håret ikke for langt (hvilket ikke er noget problem på ovenstående billede) og skoene pudsede - også under svangen. Hvis tingene ikke var i orden gav, det en "omstilling", hvilket resulterede i et "misset" tog hjem.

Alle ovennævnte ting overlevede vi de 3 måneder, det varede. Der var dog enkelte, der fik frafald af enten den ene eller den anden grund. Men som helhed kom Badenholdts Elitedeling gennem Rekrutskolen uden de store skrammer og vi begyndte på det, vi var kommet for - nemlig at lære faget "Administration". Undervisernes pædagogiske evner var ikke af højeste karat, men vi lærte en masse. At skrive på maskine, at morse, at udfylde og afsende alle mulige former for blanketter og formularer, ja selv det der i dag kaldes EDB, snuste vi til. Ved siden af undervisningen havde vi stadig militæruddannelse, men ikke af samme karakter som på Rekrutskolen. Vi havde fået nye befalingsmænd, som var "menneskelige" og endog venlige - og tiltalte os til tider høfligt! Undervisningsperioden varede 3 måneder.

For alt dette blev vi fyrsteligt aflønnet. Vi fik udbetalt 42 kroner om ugen og ved en forlænget weekend fik vi ca. 10 kroner ekstra. Alle beløb var skattefri. Derudover fik vi gratis kost og logi, samt et togkort til DSB. Derfor kunne vi rejse gratis alt det vi kunne overkomme overalt i landet. Dengang var det også således, at soldater i uniform kunne komme gratis ind til visse sportsbegivenheder. Der var også tid til "at gå i byen" engang i mellem i København. Det var da "pigtrådsmusikken" var på sit højeste og mulighederne var mange. Der var dengang mange, der gerne ville give en fattig soldat en øl, hvis vi var i uniform. Hvis vi ikke bar uniform, var det meget brugt at tage båden til Sverige for at hente toldfrie cigaretter. Billetterne til Sverigesbådene var meget billige - ja nogle gange gratis. Hvis det var sidst på ugen havde KFUM et soldaterhjem kaldet "Kuffen" lige uden for Jonstruplejren. Her kunne vi for meget få penge købe kaffe og kage samt fordrive tiden med avislæsning eller fjernsynskiggeri. Samtidig fik vi også noget åndelig føde i form af salmesang og højtlesning fra Biblen, hvilket vi på ingen måde tog skade af.

Opholdet i Jonstruplejren varede i alt ca. 6 måneder og var en tid med mange oplevelser, hvor der blev udviklet i fantastisk kammeratskab. Vi gik sammen gennem ild og vand og jeg mindes ikke, at der på noget tidspunkt har været gnidninger mellem os. Vi stod sammen, hjalp og støttede hinanden, når der var behov for det og ingen følte sig alene eller udenfor. Det, der blev skabt her, varer stadig i 2007 – 40 år efter.

I forsommeren 1968 blev 3. deling fordelt på Flyvevåbnets forskellige enheder overalt i landet. Vi blev spredt for alle vinde. Jeg kom til Flyvestation Karup midt på den jyske hede. Dog havde jeg den glæde, at jeg kom derover sammen med 70 Jens Peter Jensen. Vi delte kvarter det første stykke tid. Jeg gjorde tjeneste ved Operationsafdelingen, som trods navnet intet har med et sygehus at gøre, men derimod operativ flyvning. Jeg lærte en masse om flyvning og prøvede det da også en hel del gange – til beroligelse dog kun som passager. Det var et virkelig godt job i Karup, hvor jeg lærte en masse flinke og rare mennesker at kende. Jeg havde en fantastisk tid her. Min soldatertid faldt under "Den kolde Krig" og dengang blev der ikke sparet på Forsvaret. Der var et kendt fjendebillede og det gjaldt om at forsvare vore egne grænser mod fjenden, som kom fra øst. Jeg fik en lille forsmag på, hvor effektivt systemet var, da "Foråret i Prag" blev standset i august 1968. Der var vi i forhøjet beredskab og udklædt i kampuniform og bevæbnet til tænderne med skarpt ammunition. Flyvestation Karup var lukket for civilister. Ja selv købmand Hansen kunne ikke komme ind med vores daglige avis og tobak. Det var en hård tid, som varede i et par dage. I dag er fjenden fra øst blevet vores allierede og vor militære indsats er i dag meget koncentreret om bekæmpelse af terrorisme rundt om i verden.

Jeg var ved Flyvevåbnet indtil 1972 og brugte det sidste af min kontraktperiode, gennem den opsparede civilundervisning, til at tage den studentereksamen, jeg ikke havde fået 4 år tidligere. Jeg blev student i 1972 og begyndte at læse historie ved Odense Universitet. Jeg stoppede studierne i 1974 til fordel for en assurandøruddannelse. Jeg blev færdiguddannet som exem. assurandør i 1978. Jeg virkede som assurandør indtil 1987, hvorefter jeg fik job på en mellemstor elektronikfabrik som lagerchef, hvilket jeg stadig er.

Jeg blev gift i 1973 med Birgit, som er afdelingssekretær på Middelfart Sygehus. Vi har 2 sønner. Den ældste er overkonstabel i Livgarden og har været udsendt til Kosovo to gange. Den yngste er systemtekniker ved Syddansk Universitet i Odense.

Kontakten til Flyvevåbnet ophørte efter min anden genindkaldelse i 1976. Men da flyvning altid har haft min interesse, har jeg da været til et par "åbent hus" stævner.

Pludselig en aften i august 1992 indhentede fortiden mig. Da jeg kom hjem fra job fortalte min søn mig, at én fra Esbjerg havde ringet og fortalt ham, at han havde været soldat sammen med mig. Jeg skulle ringe ham op, da det drejede sig om et 25 års soldaterjubilæum. Det sagde mig umiddelbart ikke noget her og nu, men af høflighed ringede jeg tilbage. Det var Jønne, der var i telefonen. Så gik snakken og jeg blev fyr flamme. Tænk, at der var nogen, der havde check på, hvem vi var og hvor vi boede og som oven i købet havde taget initiativ til at vi skulle mødes efter 25 år! Jeg blev

kontakten af 69 Hans, som tilbød, at jeg kunne køre med ham fra Roskilde og til Flyvestation Værløse, hvor jubilæet skulle holdes. Jeg drog igen af sted med bus, tog og færgen mod et ukendt mål. Men allerede på Roskilde Banegård mødte jeg Valde, som var med samme tog. Vi fandt hurtigt 69 Hans, som kun havde forandret sig lidt bl.a. til en lysere hårfarve og skæg. Vi kørte videre til Værløse. Der mødte vi så alle de andre kendte ansigter: Jønne, Arne, Kurt, Stevns, Egon o.s.v. Det varede ikke lang tid før snakken gik som var det dagen før vi var skiltes og ikke 25 år.

Jeg havde en pragtfuld dag på Værløse og har deltaget hver gang styrken har været samlet. Vi har en ret stor fremmødeprocent og vi har tillige den glæde, at vor flinke sergent fra dengang, Lars Ole Badenholdt, også deltager med lige så stor glæde som vi andre. Det var et fantastisk sammenhold der blev skabt i det kolde efterår 1967 - siden det stadig holder. Her i 2007 er 40-årsjubilæet overstået - og vi ser frem mod det næste jubilæum. Heldigvis er kommunikationsformerne i dag blevet sådan, at det er muligt at skrive til hinanden ved forskellige lejligheder.

En god tradition har altid været (og stadig er), at vi efter det officielle arrangement på Flyvestation Værløse tog til Ballerup og bowlede og derefter tog vi ud til 03 Egon og hans hustru Dorte til et dejligt aftentraktement.

Hyggeligt og festligt samvær hos Dorte og Egon